

POWIATOWY URZĄD PRACY W RADOMIU

ul. Ks. Łukasika 3, 26-600 Radom

Tel: 048 384-20-74/75, Fax: 048 363 48 73

www.pupradom.pl

[e-mail: wara@praca.gov.pl](mailto:wara@praca.gov.pl)

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH GMINA RADOM I PÓŁROCZE 2012 ROKU

Radom - październik 2012 rok

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
1.1 CEL OPRACOWANIA	4
1.2 PODSTAWA OPRACOWANIA	5
1.3 METODOLOGIA OPRACOWANIA	5
2. POZIOM BEZROBOCIA W MIEŚCIE I GMINIE RADOM	6
3. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW	
<i>(GRUP ZAWODÓW)</i>	10
3.1 BEZROBOCIE WŚRÓD KOBIET	12
3.2 BEZROBOCIE WŚRÓD ABSOLWENTÓW	12
3.3 ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE	14
3.4 NAPŁYW BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW <i>(GRUP ZAWODÓW)</i>	15
4. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW	
<i>(GRUP ZAWODÓW)</i>	17
5. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH	19
5.1 ZAWODY DEFICYTOWE	19
5.2 ZAWODY NADWYŻKOWE	23
5.3 ZAWODY ZRÓWNOWAŻONE	26
6. WNIOSKI	27
7. SPIS TABEL	31
8. SPIS WYKRESÓW	31

1. WSTĘP

Bezrobocie: zjawisko społeczne, polegające na tym, że część ludzi zdolnych do pracy oraz deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia. W obecnych czasach jest to jeden z najtrudniejszych problemów społecznych, gospodarczych a także politycznych.

Stopa bezrobocia: iloraz liczby osób bezrobotnych do liczby osób aktywnych zawodowo w danej kategorii ludności.

Przyczyn bezrobocia jest wiele. Chcąc lepiej poznać mechanizmy oraz zmiany zachodzące na rynku pracy, które mogą pomóc w walce z tym zjawiskiem, opracowywane są różnego rodzaju analizy. Jedną z nich to „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych”, którego sporządzenie należy do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy. Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu zgodnie z zapisem Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku, tekst jednolity z dnia 9 kwietnia 2008 roku, z późniejszymi zmianami, o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 9 ust. 1 pkt 9) opracował „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” za I półrocze 2012 roku.

„*Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych*” to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkookresowych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Niniejszy raport zawiera analizę skali i struktury bezrobocia rejestrowanego w mieście i gminie Radom w grupach i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych do Powiatowego Urzędu Pracy ofert zatrudnienia. Bada, także zawody wykazujące deficytowość lub nadwyżkę pracowników.

Używane w raporcie określenia: zawód, zawody i specjalności, grupa zawodów wynikają z nazewnictwa stosowanego w „Klasyfikacji zawodów i specjalności”. Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów na podstawie podobieństwa kwalifikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (specjalności) z uwzględnieniem obydwu aspektów kwalifikacji, tj. ich poziomu i specjalizacji.

„Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” opracowywany jest dwa razy w roku.

1.1 CEL OPRACOWANIA

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie głównych parametrów, które charakteryzują rynek pracy miasta i gminy Radom. Dane dotyczące bezrobocia (stopa bezrobocia, bezrobocie według zawodów), oraz ofert pracy według zawodów (grup zawodów) mogą posłużyć jako źródło informacji między innymi do:

- określenia kierunków szkoleń dla osób bezrobotnych,
- planowania działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego,
- podnoszenia jakości pośrednictwa pracy,
- opracowania strategii rozwoju miasta, gminy, powiatu,
- merytorycznego uzasadnienia realizacji projektów, które są współfinansowane ze środków Unii Europejskiej.

Główni użytkownicy opracowania „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” to:

- Powiatowe Urzędy Pracy,
- Wojewódzkie Urzędy Pracy,
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej,
- Władze oświatowe,
- Instytucje szkoleniowe,
- Inne.

1.2 PODSTAWA OPRACOWANIA

„Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” dla miasta i gminy Radom, przedstawiający sytuację w I półroczu 2012 roku, został sporządzony przy wykorzystaniu następujących źródeł:

- „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Departamentu Rynku Pracy, Warszawa 2003,
- Załącznik nr 2 do sprawozdania MPiPS-01 – „ Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy”. Stan za I półrocze 2012 roku,
- Załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 – „ Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”. Stan za I półrocze 2012 roku,
- Rozporządzenie z 27.04.2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakres jej stosowania (Dz.U. Nr 182, poz. 537),
- Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. Nr 99, poz. 1001 z dnia 20.04.2004 r.; tekst jednolity z dnia 9 kwietnia 2008 r. z późniejszymi zmianami Dz.U. Nr 69, poz. 415)
- Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2004 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej (Dz.U. Nr 195, poz. 2004, z późn. zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2005 r. w sprawie polskiej klasyfikacji działalności (Dz. U. Nr 33, poz. 289 z późn. zm.).

1.3 METODOLOGIA OPRACOWANIA

W obecnych czasach niezbędnym jest dostosowanie systemu kształcenia do wciąż zmieniającego się zapotrzebowania pracodawców na kwalifikacje zasobów ludzkich. Należy więc zastosować sprawny system informacyjny oparty na weryfikacji i analizie danych (poziom bezrobocie, struktura bezrobocia oraz oferty pracy). Departament Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej opracował metodologię wyodrębniania zawodów nadwyżkowych i deficytowych, na podstawie, której powstał niniejszy raport

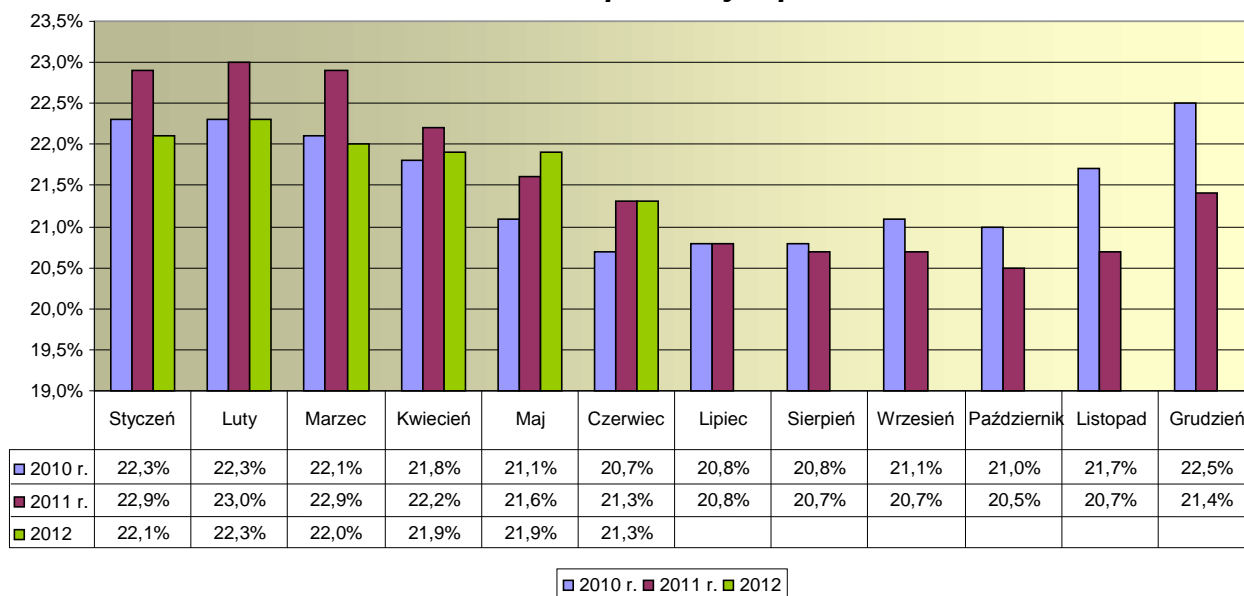
2. POZIOM BEZROBOCIA W MIEŚCIE I GMINIE RADOM

Stopa bezrobocia w mieście i gminie Radom, pod koniec czerwca 2012 roku ukształtowała się na wysokim poziomie 21,3%. W ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy pozostawało 19991 zarejestrowanych osób. 9655 to kobiety, które stanowiły 48,3% ogółu bezrobotnych. Wskaźniki świadczą o bardzo podobnej sytuacji kobiet i mężczyzn na lokalnym rynku pracy.

Wykres nr 1 znajdujący się poniżej w szczegółowy sposób przedstawia sytuację na radomskim rynku pracy, począwszy od 2010 roku.

Wykres nr 1

Stopa bezrobocia w mieście i gminie Radom na przestrzeni 2010, 2011 oraz w pierwszym półroczu 2012 roku.

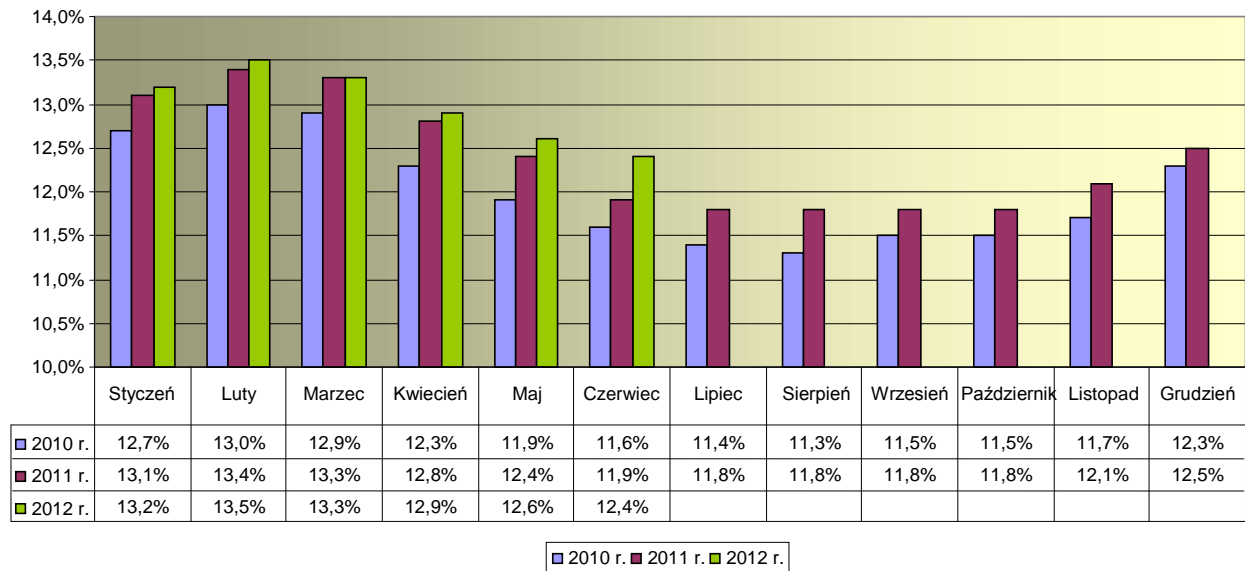

Wykres sporządzony na podstawie danych GUS.

Wykres nr 2 oraz Wykres nr 3, zamieszczone poniżej przedstawiają jak kształtowała się stopa bezrobocia w latach 2010, 2011 oraz w I półroczu 2012 roku w Polsce oraz w województwie mazowieckim.

Wykres nr 2

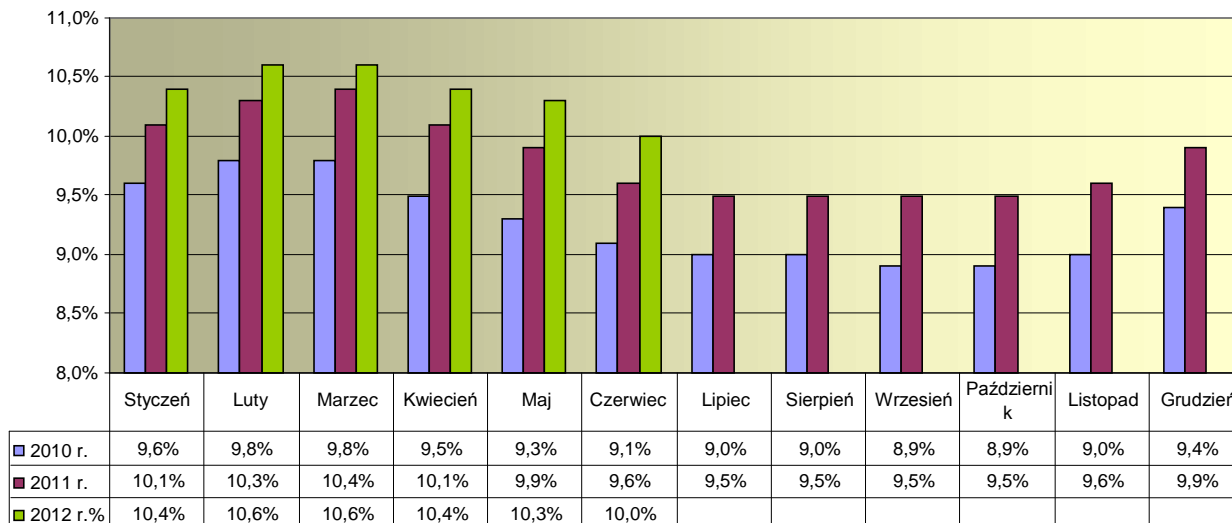
Stopa bezrobocia w Polsce na przestrzeni 2010, 2011 oraz w pierwszym półroczu 2012 roku.

Wykres sporządzony na podstawie danych GUS.

Wykres nr 3

Stopa bezrobocia w województwie mazowieckim na przestrzeni 2010, 2011 oraz w pierwszym półroczu 2012 roku.

■ 2010 r. ■ 2011 r. ■ 2012 r. %

Wykres sporządzony na podstawie danych GUS.

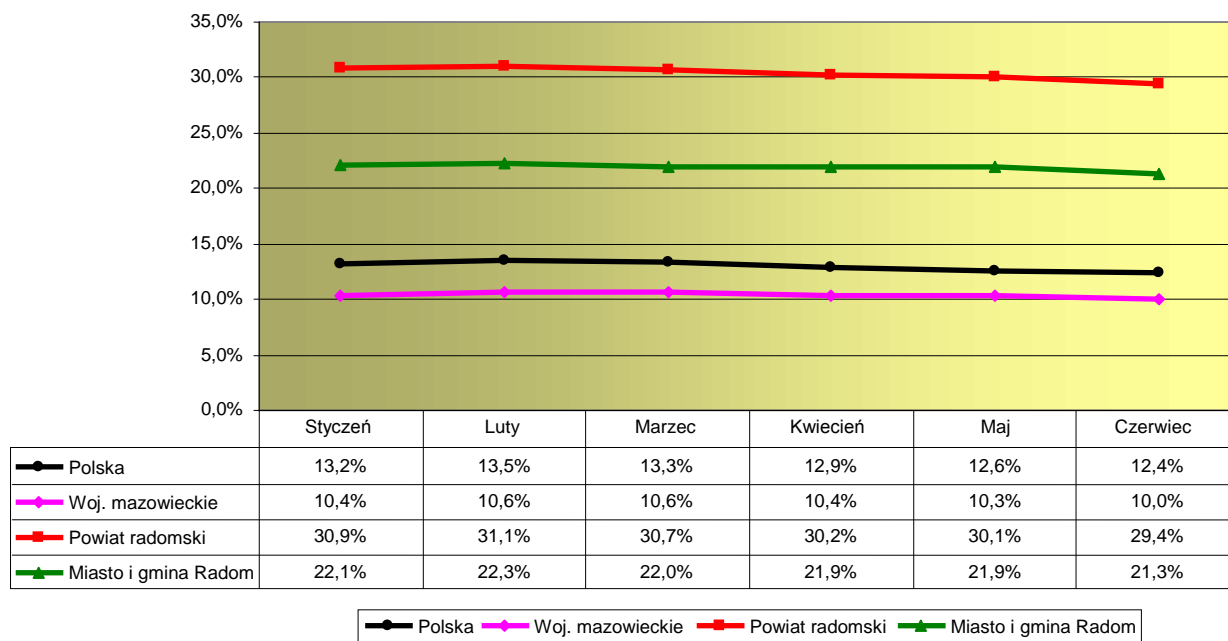
Dokładna analiza danych liczbowych zamieszczonych na Wykresach: nr 1, nr 2 oraz nr 3 pokazuje, że sytuacja osób bezrobotnych zamieszkujących teren miasta i gminy Radom, na przestrzeni trzech ostatnich lat (2010, 2011 oraz I półrocze 2012 roku), ulegała okresowym wahaniom. W stosunku do stycznia 2010 roku obserwowaliśmy spadek poziomu bezrobocia o 1 punkt procentowy, z 22,3% do 21,3% (czerwiec 2012 roku). W stosunku zaś do stycznia 2012 roku stopa bezrobocia spadła o 0,8%.

Jeżeli spojrzymy na analogiczne wskaźniki dotyczące województwa mazowieckiego oraz Polski (stan na koniec czerwca 2012 roku), stwierdzimy, iż sytuacja na lokalnym rynku pracy jest bardzo trudna. W Polsce stopa bezrobocia kształtowała się na poziomie ponad 12%. W województwie mazowieckim wskaźnik ten pod koniec czerwca osiągnął wielkość 10%.

Opisane powyżej różnice przedstawia Wykres nr 4 zamieszczony na stronie nr 9.

Wykres nr 4

Stopa bezrobocia w pierwszym półroczu 2012 roku (Polska, województwo mazowieckie, powiat radomski oraz miasto i gmina Radom).

Wykres sporządzony na podstawie danych GUS.

Pierwsze półrocze 2012 roku, pod względem sytuacji na rynku pracy było ciężkie. W całej Polsce, w pierwszych dwóch miesiącach obserwowaliśmy wzrost stopy bezrobocia. Począwszy od marca wskaźniki zaczęły spadać. Tendencja ta utrzymywała się aż do czerwca.

Porównując dane dotyczące Polski, województwa mazowieckiego, powiatu radomskiego oraz miasta Radom widzimy, że we wszystkich przypadkach nastąpił niewielki spadek opisywanego wskaźnika (w stosunku do stycznia 2012 roku). Niestety sytuacja na rynku pracy jest nadal bardzo trudna. Możemy to tłumaczyć trwającym wciąż międzynarodowym kryzysem gospodarczym, który dotknął również nasz kraj. Jego początki sięgają 2008 roku. Jednocześnie pamiętamy, że koniec 2008 roku przyniósł nieznaczną poprawę dotyczącą sytuacji na rynku pracy. Wskaźniki napawały optymizmem. Niestety tendencja spadkowa nie utrzymała się.

3. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW GRUP ZAWODÓW

Jednym z elementów „Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” jest analiza bezrobocia według zawodów (grup zawodów). Zagadnienie to można rozpatrywać na różnych poziomach:

- 10 wielkich grup zawodowych,
- 43 duże grupy zawodowe,
- 132 grupy średnie,
- 444 grupy elementarne,
- 2360 zawodów i specjalności.

Niniejszy raport został opracowany (na podstawie zaleceń Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej) w oparciu o kody sześciocyfrowe (np. Fryzjer 514101) czyli zawody i specjalności. Naszym zdaniem jest to najbardziej przejrzysta forma zobrazowania bezrobocia na radomskim rynku pracy.

Jak wynika z danych zebranych w Załączniku nr 3 do sprawozdania MPiPS-01, pod koniec pierwszego półrocza 2012 roku najliczniej występujące zawody w mieście i gminie Radom to: Sprzedawca (522301), Robotnik budowlany (931301), Technik prac biurowych (411004), Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym (932911), Obuwnik przemysłowy (753605) oraz Szwaczka (753303). Liczną grupę stanowili również: Bezrobotni bez zawodu (000000), Ślusarz (722204) oraz Technik ochrony fizycznej osób i mienia (541315). Profesje te wraz z charakteryzującymi je danymi liczbowymi zostały zebrane w Tabeli nr 1, znajdującej się na stronie nr 11.

Porównując bieżącą strukturę bezrobotnych według zawodów, do adekwatnej z końca 2011 roku stwierdzamy, że nie zaszły tu istotniejsze zmiany. Pozostały takie same zawody, jedynie kolejność oraz dane liczbowe uległy lekkim zmianom.

Tabela nr 1. Struktura bezrobotnych wg zawodów

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne Kobiety
1.	000000	Bez zawodu	2593	1178
2.	522301	Sprzedawca	2229	1706
3.	931301	Robotnik budowlany	698	1
4.	411004	Technik prac biurowych	596	518
5.	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	534	262
6.	753605	Obuwnik przemysłowy	475	400
7.	753303	Szwaczka	417	409
8.	722204	Ślusarz	369	47
9.	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	219	0
10.	541315	Technik ochrony fizycznej osób i mienia	217	39
11.	523002	Kasjer handlowy	152	148
12.	512001	Kucharz	150	106
13.	263102	Ekonomista	136	99
14.	741207	Elektromonter	115	1
15.	311204	Technik budownictwa	100	20

Na podstawie Załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” w mieście i gminie Radom pod koniec I półrocza 2012 roku. Bezrobotni w tych zawodach generują 45,02% ogółu osób bezrobotnych.

Tabela nr 1 przedstawia zawody, w których liczba osób bezrobotnych była największa. Przeprowadzenie rzetelnej analizy rynku pracy wymaga dodatkowego przyjrzenia się tym grupom bezrobotnych, których udział w ogólnej liczbie osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Radomiu jest znaczny. Należą do nich kobiety, absolwenci, osoby długotrwale bezrobotne oraz nowo zarejestrowane.

3.1 BEZROBOCIE WŚRÓD KOBIET

Bardzo dużą grupę bezrobotnych stanowią kobiety. Pod koniec czerwca 2012 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu pozostawało 9655 kobiet, które stanowiły 48,3% ogółu bezrobotnych.

Najczęściej występującymi zawodami w tej grupie (pomijając profesje wymienione w Tabeli nr 1 znajdującej się na stronie nr 11 były:

- Krawiec – 213 kobiet,
- Fryzjer – 213 kobiet,
- Technik administracji – 119 kobiet,
- Pakowacz – 110 kobiet,
- Specjalista administracji publicznej - 70 kobiet,
- Księgowy – 68 kobiet,
- Przedstawiciel handlowy – 63 kobiety,
- Pedagog - 43 kobiety,
- Cukiernik - 40 kobiet,
- Technik handlowiec – 39 kobiet.

3.2 BEZROBOCIE WŚRÓD ABSOLWENTÓW

Kolejną grupą bezrobotnych, na którą należy zwrócić szczególną uwagę są absolwenci. Pod koniec I półrocza 2012 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu pozostawało 371 absolwentów (w tym 227 kobiet). Stanowili oni niewielki odsetek ogółu bezrobotnych, jedynie 1,9%. Wskaźniki te pokazują jednak w jakich zawodach, młodzi ludzie mają trudności ze znalezieniem pracy. Zmuszają również do zastanowienia nad wyborem kierunku kształcenia.

Największa liczba osób z tej grupy nie posiadała zawodu 139 (w tym 71 kobiet).

Kolejne profesje to:

- Sprzedawcy 31 osób (w tym 26 kobiet),
- Technicy prac biurowych 10 kobiet.

Zawody, gdzie liczba bezrobotnych absolwentów nie przekraczała 10 osób to między innymi:

- Fizjoterapeuci,
- Specjaliści administracji publicznej,
- Nauczyciele języka angielskiego,
- Nauczyciele wychowania fizycznego,
- Krawcy,
- Ekonomiści,
- Pedagodzy,
- Fryzjerzy oraz wiele innych.

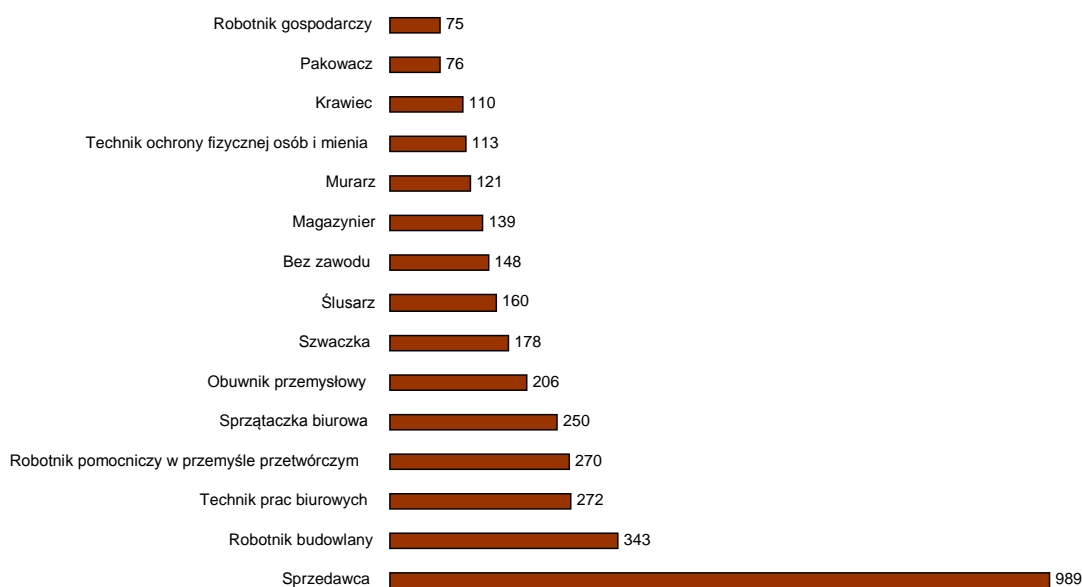
3.3 ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWALE BEZROBOCIE

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Radomiu, 7099 (w tym 3651 kobiet) to osoby pozostające w rejestrze ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, tzw. długotrwale bezrobotni. Liczba ta stanowi 35,5% ogółu zarejestrowanych. Tak duży odsetek zmusza więc do bliższego przyjrzenia się zawodom, których udział w tej grupie jest znaczny.

Sytuację osób długotrwale bezrobotnych prezentuje Wykres nr 5 znajdujący się na stronie nr 14.

Wykres nr 5

Zawody o najwyższym udziale wśród osób długotrwale bezrobotnych

Wykres sporządzony na podstawie tabeli T-I/P-1 Bezrobocie według zawodów w mieście i gminie Radom. Stan pod koniec I półrocza 2012 roku.

Z analizy danych zebranych na Wykresie nr 5 wynika, że dominujący, z bardzo dużą przewagą liczebną zawód to Sprzedawca. 77,4% ogółu osób długotrwale bezrobotnych posiadających w/w profesję stanowiły kobiety.

3.4 NAPŁYW BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

W I półroczu 2012 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Radomiu zarejestrowało się 8832 osoby, w tym 3690 kobiet, które stanowiły 41,7% nowo zarejestrowanych. W porównaniu do adekwatnego okresu 2011 roku liczba ta uległa niewielkiemu zwiększeniu (w I półroczu 2011 roku zarejestrowało się 8533 osoby, w tym 3713 kobiet). Największy napływ bezrobotnych odnotowano wśród osób bez zawodu – 1412 (w tym 501 kobiet). W analogicznym okresie 2011 roku grupa ta była również najliczniejsza (1609 osób).

Dużą grupę nowo zarejestrowanych bezrobotnych stanowili absolwenci – 652 osoby (w tym 344 kobiety). Najczęściej występujące zawody wśród tej grupy (pomijając profesje wymienione w Tabeli nr 2) to:

- Specjaliści administracji publicznej – 7 osób, w tym 5 kobiet,
- Pakowacze – 6 osób, w tym 4 kobiety,
- Technicy administracji – 5 osób, w tym 3 kobiety,
- Krawcy – 5 kobiet,
- Cukiernicy – 5 osób, w tym 4 kobiety,
- Nauczyciele wychowania fizycznego – 5 osób, w tym 2 kobiety,
- Doradcy klienta – 5 osób, w tym 4 kobiety,
- Architekci – 5 osób, w tym 2 kobiety,
- Kasjerzy handlowi – 4 kobiety,
- Dziennikarze – 4 osoby, w tym 3 kobiety.

Tabela nr 2, znajdująca się na stronie nr 16 przedstawia strukturę zawodową osób rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Radomiu.

Tabela nr 2. Napływ bezrobotnych według zawodów (grup zawodów)

Lp.	Zawód	Bezrobotni ogółem	Kobiety	Absolwenci	
				Ogółem	Kobiety
1.	Bez zawodu	1412	501	284	134
2.	Sprzedawca	913	682	28	22
3.	Robotnik budowlany	242	1	1	0
4.	Technik prac biurowych	230	185	6	5
5.	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	188	73	2	1
6.	Szwaczka	159	157	0	0
7.	Magazynier	152	21	5	2
8.	Fryzjer	94	83	10	8
9.	Ekonomista	73	48	13	8
10.	Mechanik pojazdów samochodowych	64	0	6	0
11.	Kucharz małej gastronomii	55	21	11	7
12.	Technik handlowiec	41	15	4	2
13.	Pedagog	28	26	6	6
14.	Fizjoterapeuta	25	14	10	3
15.	Frezer	24	6	1	0

Na podstawie Załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” w mieście i gminie Radom pod koniec I półrocza 2012 roku. Bezrobotni w tych zawodach generują 41,9% ogółu osób bezrobotnych rejestrujących się w PUP Radom.

4. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Bardzo ważnym elementem monitoringu rynku pracy jest analiza napływu ofert pracy, która pozwala na określenie skali nadwyżki i deficytu zasobów pracy w układzie zawodów i specjalności oraz grup zawodów.

Dane te zostały zebrane w Tabeli nr 3, zamieszczonej na stronie nr 16.

Tabela nr 3. Struktura ofert pracy wg zawodów

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba ofert pracy
1.	000000	Bez zawodu	314
2.	522301	Sprzedawca	159
3.	411004	Technik prac biurowych	96
4.	753303	Szwaczka	59
5.	514101	Fryzjer	58
6.	524404	Telemarketer	53
7.	911206	Salowa	50
8.	432103	Magazynier	38
9.	523002	Kasjer handlowy	38
10.	931301	Robotnik budowlany	17
11.	514202	Kosmetyczka	16
12.	541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	15
13.	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	14
14.	722314	Tokarz w metalu	12
15.	721206	Spawacz metodą TIG	11

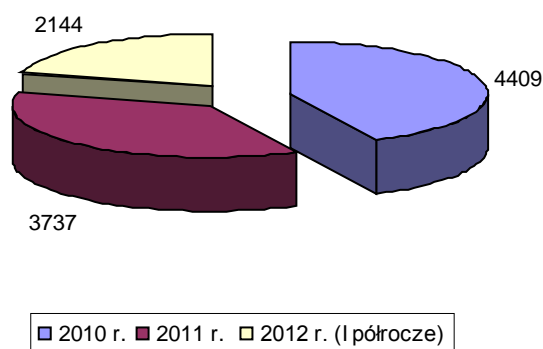
Na podstawie Załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” w mieście i gminie Radom pod koniec I półrocza 2012 roku. Powyższe zawody generują 44,3% wszystkich ofert pracy, jakie napłynęły do PUP w Radomiu.

Jednym z najistotniejszych warunków poprawy sytuacji na rynku pracy jest napływ nowych ofert zatrudnienia. W I półroczu 2012 roku na terenie miasta i gminy Radom pozyskano 2144 oferty pracy. Dla porównania: w 2011 roku pozyskano 3737 ofert (z czego 2507 w I półroczu), w 2010 roku 4409 ofert zatrudnienia (z czego 3024 w I półroczu).

Powyższe dane zostały zestawione na Wykresie nr 6 zamieszczonym poniżej.

Wykres nr 6

**Liczba ofert pracy
pozyskanych na przestrzeni
2010, 2011 oraz w pierwszym półroczu 2012 roku**

Wykres sporządzony na podstawie danych PUP Radom

Dogłębna analiza oraz doświadczenie wskazuje, że oferty w zawodach: Technik prac biurowych, Sprzedawca w większości dotyczą subsydiowanych miejsc pracy. Zapotrzebowanie na Pracowników biurowych wynika w większej mierze z dogodnej dla pracodawcy formy aktywizacji osób bezrobotnych, jaką jest staż, niż rzeczywistej liczby wolnych miejsc pracy. Warto przy tym zaznaczyć, że w każdym z czołowych zawodów biorąc pod uwagę ilość napływu ofert pracy nie ma zawodu do wykonywania którego byłoby konieczne wykształcenie wyższe. Systematycznie rośnie zapotrzebowanie na pracowników posiadających kwalifikacje zawodowe na poziomie przynajmniej średnim. Nadal jednak pracodawcy zgłaszają wiele ofert dla osób posiadających podstawowe umiejętności. Bez wątplenia ważnym spostrzeżeniem jest duża powtarzalność pozycji jakie zajmują (aktualnie, jak również na przestrzeni ostatnich lat) zawody notujące wysoki poziom napływu ofert w konfrontacji z zawodami charakteryzującymi się najwyższym poziomem bezrobocia.

5. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych przeprowadzono w oparciu o wskaźniki zawarte w zaleceniach metodycznych do prowadzenia monitoringu. Właściwa interpretacja danych wymaga zapoznania się z definicją wskaźnika intensywności deficytu lub nadwyżki zawodów (wyjaśnienie zostało przytoczone poniżej).

***W – Wskaźnik intensywności deficytu lub nadwyżki zawodów
(iloraz średniej miesięcznej liczby ofert pracy
w danym zawodzie zgłoszonych w danym roku do średniej
miesięcznej napływu bezrobotnych w danym zawodzie
w takim samym okresie)***

5.1 ZAWODY DEFICYTOWE

***Przez zawód deficytowy rozumiemy taki zawód, na który
występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób
poszukujących pracy w tym zawodzie.***

$$W > 1,1$$

Analiza powyższego wskaźnika wykazała, że w I półroczu 2012 roku do zawodów deficytowych zaliczyliśmy między innymi te przedstawione w Tabeli nr 4, umieszczonej na stronie nr 19.

Tabela nr 4. Ranking zawodów deficytowych

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
1.	511304	Przewodnik turystyczny terenowy	5,5
2.	333301	Pośrednik pracy	5
3.	211301	Chemik	4,33
4.	524902	Doradca klienta	4,22
5.	343301	Bibliotekarz	4
6.	216601	Grafik komputerowy DTP	3
7.	325907	Terapeuta zajęciowy	3
8.	262101	Archiwista	2,66
9.	334402	Sekretarka medyczna	2,33
10.	132101	Główny technolog	2
11.	514102	Fryzjer damski	2
12.	532102	Opiekun medyczny	2
13.	721205	Spawacz metodą MIG	2
14.	334306	Technik administracji	1,87
15.	711501	Cieśla	1,66
16.	263401	Psycholog	1,6
17.	215104	Inżynier elektryk – automatyk	1,5
18.	331502	Likwidator szkód	1,5
19.	811105	Operator koparko – ładowarki	1,5
20.	225101	Lekarz weterynarii	1,33

Na podstawie tabeli T-I/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe. Stan na koniec I półrocza 2012 roku.

- Asystent prawny,
- Fryzjer zwierząt (groomer),
- Technik pojazdów samochodowych,
- Rzeczoznawca samochodowy,
- Pracownik kancelaryjny,
- Serwisant sprzętu komputerowego oraz wiele innych.

5.2 ZAWODY NADWYŻKOWE

Przez zawód nadwyżkowy rozumiemy taki zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

$$W < 0,9$$

W przypadku zawodów nadwyżkowych odnotowuje się spadek podaży siły roboczej. Nadwyżka siły roboczej dotyczy zawody o różnym poziomie wykształcenia. Kosmetyczka (0,88), Nauczyciel przedszkola (0,71), Monter instalacji i urządzeń sanitarnych (0,63), Asystent do spraw księgowości (0,33) oraz wiele innych, które zostały zebrane w Tabeli nr 5 znajdującej się na stronie nr 5 na stronie nr 24.

Należy zauważyć, że zawody: Operator maszyn do obróbki skrawaniem, Programista aplikacji oraz Asystent do spraw księgowości jeszcze w 2011 wykazywały deficytowość.

W Tabeli nr 5, która znajduje się na stronie nr 24 nie uwzględniono zawodów o intensywności nadwyżki równej „0” czyli takiej, dla których w analogicznym okresie nie wpłynęła żadna oferta pracy. Pracodawcy nie byli więc zainteresowani zatrudnieniem osób poszukujących pracy w takich zawodach jak:

- Piekarz,
- Ubojowy,
- Obuwnik przemysłowy,
- Pomoc laboratoryjna,
- Pakowacz,
- Logistyk,
- Architekt,
- Architekt krajobrazu,
- Pedagog,
- Archeolog oraz wiele innych.

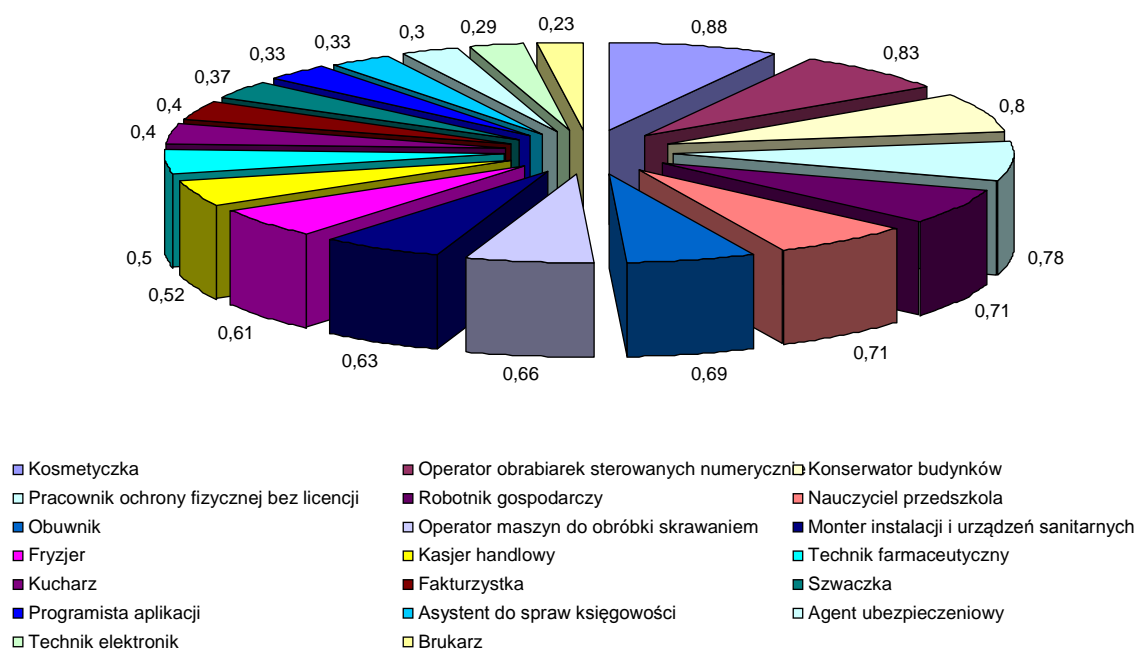
Tabela nr 5. Ranking zawodów nadwyżkowych

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
1.	514202	Kosmetyczka	0,88
2.	722308	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	0,83
3.	711101	Konserwator budynków	0,8
4.	541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	0,78
5.	515303	Robotnik gospodarczy	0,71
6.	234201	Nauczyciel przedszkola	0,71
7.	753602	Obuwnik	0,69
8.	722303	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	0,66
9.	712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	0,63
10.	514101	Fryzjer	0,61
11.	523002	Kasjer handlowy	0,52
12.	321301	Technik farmaceutyczny	0,5
13.	512001	Kucharz	0,40
14.	431102	Fakturzystka	0,4
15.	753303	Szwaczka	0,37
16.	251401	Programista aplikacji	0,33
17.	431101	Asystent do spraw księgowości	0,33
18.	332101	Agent ubezpieczeniowy	0,3
19.	311408	Technik elektronik	0,29
20.	711601	Brukarz	0,23

Na podstawie tabeli T-I/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe. Stan pod koniec I półrocza 2012 roku.

Wykres nr 8

Ranking zawodów nadwyżkowych

Wykres sporządzony na podstawie Tabeli T-I/P-4

5.3 ZAWODY ZRÓWNOWAŻONE

Zawodami zrównoważonymi są te, w których do Powiatowego Urzędu Pracy w analizowanym okresie wpływa podobna ilość ofert w stosunku do liczby rejestrujących się bezrobotnych.

$$0,9 \leq W \leq 1,1$$

Analiza wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów wykazała, że na radomskim rynku pracy, zawodami zrównoważonymi, dla których wskaźnik intensywności przyjął wartość 1 były:

- Kolporter,
- Elektromechanik,
- Mechanik samochodów ciężarowych,
- Blacharz budowlany,
- Operator kamery,
- Monter reklam,
- Technik fizjoterapii,
- Specjalista do spraw sprzedaży,
- Nauczyciel/Instruktor praktycznej nauki zawodu
- Specjalista do spraw kluczowych klientów.

Należy zwrócić uwagę na zawód Blacharz budowlany, ponieważ jeszcze pod koniec 2011 roku należał do zawodów deficytowych. Zawody: Mechanik samochodów ciężarowych oraz Technik fizjoterapii wykazywały nadwyżkę.

6. WNIOSKI

„Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” dla miasta i gminy Radom dotyczący I półrocza 2012 roku, który macie Państwo przed sobą, pokazał, że sytuacja na lokalnym rynku pracy jest nadal bardzo trudna. Stopa bezrobocia ma wciąż wartość dwucyfrową, sięgającą ponad 21%. W ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy pozostaje niespełna 20 tysięcy zarejestrowanych osób bezrobotnych. Przeglądając dane opracowane przez Główny Urząd Statystyczny stwierdzamy że wskaźniki opisujące problem bezrobocia w Polsce oraz w województwie mazowieckim są znacznie niższe i oscylują wokół wartości 10 - 13%.

Problem bezrobocia jest bardzo złożony i należy pamiętać, że analiza ilościowa nie jest w stanie w pełni go oddać. Podstawą do opracowania niniejszego raportu są dane pochodzące z rejestrów Powiatowego Urzędu Pracy Radomiu, dotyczące bezrobotnych oraz ofert pracy. Nie jesteśmy w stanie objąć analizą osób faktycznie nie pracujących, które nie są zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy. Identyczna sytuacja ma miejsce w przypadku ofert pracy. Nie jesteśmy w stanie ocenić ile ofert nie trafiło do urzędów pracy. Kolejna sprawa to klasyfikacja zawodów i specjalności, która jest bardzo rozbudowana. Do Powiatowego Urzędu Pracy trafiają również oferty z tzw. wtórnego rynku pracy. Te same oferty w stosunkowo krótkim czasie są kilkakrotnie zgłaszane do PUP. Kwalifikacje zawodowe wielu osób bezrobotnych dezaktualizują się. Znaczna część beneficjentów Powiatowego Urzędu Pracy nie jest zainteresowana podjęciem zatrudnienia czego konsekwencją jest wyrejestrowanie z ewidencji osób bezrobotnych.

Pomimo wszelkich nieścisłości oraz wątpliwości opracowanie „Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” dotyczące lokalnego rynku pracy jest bardzo ważnym i przydatnym elementem, ponieważ stanowi bogate źródło informacji dla zainteresowanych osób. Obrazuje sytuację oraz może stać się podstawą do kreowania działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu.

W ostatnim rozdziale opracowania „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” dla miasta i gminy Radom dotyczącym I półrocza 2012 roku staramy się podsumować sytuację panującą na lokalnym rynku pracy.

Na podstawie przeprowadzonej analizy stwierdzamy, że:

1. W I półroczu 2012 roku, w mieście i gminie Radom nastąpił spadek stopy bezrobocia z 22,1% (styczeń 2012 rok) do 21,3% (czerwiec 2012 rok). Jak łatwo obliczyć wartość ta uległa zmniejszeniu o 0,8%.
2. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Radomiu, na koniec badanego okresu zmniejszyła się w stosunku do grudnia 2011 roku z 20020 do 19991 osób bezrobotnych. Jest to spadek minimalny, bo zaledwie o 29 osób.
3. Bezrobocie w mieście i gminie Radom dotyka przede wszystkim mężczyzn, kobiety stanowią 48,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.
4. Najbardziej sfeminizowane zawody to: Sprzedawca, Technik prac biurowych, Szwaczka oraz Obuwnik przemysłowy. Dużą grupę stanowią również kobiety bez zawodu.
5. Najlichniesza grupa bezrobotnych to: Sprzedawcy, Robotnicy budowlani, Technicy prac biurowych. Dużą grupę stanowią również bezrobotni bez zawodu.
6. Największa liczba bezrobotnych absolwentów posiadała zawód: Sprzedawca, Technik prac biurowych oraz Fizjoterapeuta. Bardzo dużą grupę stanowili absolwenci nie posiadający zawodu.
7. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie to między innymi: Sprzedawca, Robotnik budowlany, Technik prac biurowych, Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, Obuwnik przemysłowy oraz Sprzątaczką biurowa.
8. Największa liczba osób bezrobotnych rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Radomiu posiadała zawód: Sprzedawca, Robotnik budowlany, Technik prac biurowych, Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, Szwaczka oraz Magazynier. Bardzo dużą grupę stanowiły osoby bez zawodu.
9. W I półroczu 2012 roku pozyskano 2144 ofert pracy (w 2011 roku liczba ta wyniosła 3737 ofert, z czego 2507 w I półroczu). Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu odnotował więc spadek liczby ofert zatrudnienia o ponad 300 sztuk.

10. Największa liczba ofert pracy jest skierowana do: Sprzedawców, Techników prac biurowych, Szwaczek oraz Fryzjerów. W zestawieniu uwzględniono również oferty pracy subsydiowanej czyli staże.
11. Zawody nadwyżkowe, czyli takie na które było mniejsze zapotrzebowanie na rynku pracy niż liczba osób poszukujących pracy, to między innymi: Kosmetyczka, Konserwator budynków, Operator maszyn do obróbki skrawaniem, Programista aplikacji, Asystent do spraw księgowości. Jednocześnie jeszcze pod koniec 2011 roku zawody: Operator maszyn do obróbki skrawaniem, Programista aplikacji oraz Asystent do spraw księgowości wykazywały deficytowość.
12. Zawody deficytowe czyli te na które było wyższe zapotrzebowanie na rynku pracy niż liczba osób poszukujących pracy, to między innymi: Przewodnik turystyczny terenowy, Archiwista, Sekretarka medyczna, Fryzjer damski, technik administracji, Psycholog, Inżynier elektryk – automatyk. Jednocześnie jeszcze pod koniec 2011 roku zawody: Archiwista, technik administracji, Psycholog oraz Inżynier elektryk - automatyk wykazywały nadwyżkę.
13. Zawody w równowadze to między innymi: Kolporter, Elektromechanik, technik fizjoterapii, Blacharz budowlany oraz Mechanik samochodów ciężarowych. Jednocześnie zawód Blacharz budowlany pod koniec 2011 roku należał do zawodów deficytowych. Zawody Technik fizjoterapii oraz Mechanik samochodów ciężarowych wykazywały nadwyżkę.

Ostatni element „Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” dla miasta i gminy Radom za I półrocze 2012 rok, to zestawienie 21 zawodów, które były najbardziej poszukiwane przez lokalnych pracodawców. Lista ta została sporządzona na podstawie danych zebranych przez Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu. Profesje zostały uszeregowane w sposób alfabetyczny.

1. Cholewkarz,
2. Cieśla – Zbrojarz,
3. Cieśla szalunkowy,
4. Cukiernik,
5. Fryzjer,
6. Główny księgowy,
7. Kierowca samochodu ciężarowego,

8. Kosmetyczka,
9. Kucharz,
10. Murarz,
11. Operator obrabiarek CNC,
12. Piekarz,
13. Pielęgniarka,
14. Pracownik budowlany,
15. Przedstawiciel handlowy,
16. Samodzielny księgowy,
17. Spawacz TIG-MAG.
18. Sprzedawca,
19. Szwaczka,
20. Ślusarz,
21. Telemarketer,

SPIS WYKRESÓW:

Wykres nr 1: Stopa bezrobocia w mieście i gminie Radom na przestrzeni 2010, 2011 oraz w I półroczu 2012 roku.	6
Wykres nr 2: Stopa bezrobocia w Polsce na przestrzeni 2010, 2011 oraz w I półroczu 2012 roku.	7
Wykres nr 3: Stopa bezrobocia w województwie mazowieckim na przestrzeni 2010, 2011 oraz w I półroczu 2012 roku	8
Wykres nr 4: Stopa bezrobocia w I półroczu 2012 roku (Polska, województwo mazowieckie, powiat radomski oraz miasto i gmina Radom).	9
Wykres nr 5: Zawody o najwyższym udziale wśród osób długotrwale bezrobotnych	14
Wykres nr 6: Liczba ofert pracy na przestrzeni 2010, 2011 oraz pierwszego półrocza 2012 roku w mieście i gminie Radom	18
Wykres nr 7: Ranking zawodów deficytowych	21
Wykres nr 8: Ranking zawodów nadwyżkowych	25

SPIS TABEL:

Tabela nr 1: Struktura bezrobotnych według zawodów	11
Tabela nr 2: Napływ bezrobotnych według zawodów (grup zawodów)	16
Tabela nr 3: Struktura ofert pracy według zawodów	17
Tabela nr 4: Ranking zawodów deficytowych	20
Tabela nr 5: Ranking zawodów nadwyżkowych	24

Sporządził:

Postuła Agnieszka
Wojnarski Piotr
Ziembicki Stefan